

Дълготрайната безработица е основен проблем на ромската общност не само у нас, но и в другите страни от Източна Европа. В сравнително изследване (България, Чехия, Словакия, Унгария и Румъния) на въпроса „Какво е най-важното, за да са ромите равни членове на обществото” „заетостта” е на първо място във всички изследвани страни (UNDP-RSC/ILO 2002: 52). За съжаление в тези страни безработицата сред ромите е много по-висока от средната за страните. Както и у нас, основните причини за проблемите на пазара на труда за ромите в изследваните страни са ниската степен на образование и квалификация и липсата на ресурси за адаптиране към трансформиращата се икономика и изискванията на пазара на труда.

Високата безработица при ромите води до социални последици като повишена криминалност и влошаване на условията при младите поколения за образование и за подобряване на квалификацията. Като резултат от тези тенденции се задълбочават негативните отношения на мнозинството към ромите .

При социализма бяхме еднакво бедни. Нямахме такова отчуждение. Ако българите веднъж приемат мен и аз тях – нямаше между нас никакви проблеми. Но сега е друго – хората не ме приемат и причината не е толкова, че съм ром, а че съм беден. Никой не иска бедните.

Интервю с Й. Н., София, юни 2003.

Емпиричните данни и анализи показват, че дълбоката криза на заетостта оказва съществено влияние върху всички параметри на индивидуалното и груповото съществуване на ромите. Последицата е задълбочаване на тенденцията на социално потъване на ромската група и установяването ѝ на социален статус, който е на дъното на социалната скала. Признаването на принадлежността към изключена социална общност е ясно изразено в следващия цитат от наше интервю.